

sunde Forstand, vil tilstaae, at den Bane, hvorpaa man har været, i mange Tilfælde gik ud paa at stybe den sunde Fornuft fra sig. Man vil ta uden Videre slutte sig til, dette Forslag og No og Fred ville komme tilbage.

J. N. Hansen: Det er sagt af den ærede Ordfører og gjentaget af det ærede Medlem for Viberg Amts 5te Valgfreds (Klein), at man ved denne Forhandling foregreb den kommende Forfatningsforhandling, men dette kan jeg aldeles ikke erkjende for at være rigtigt. Disse Forhandlinger vedrøre slet ikke de forventede Forfatningsforandringer. Denne Forhandling gaaer ud paa Spørgsmaalet om, hvorledes det lovlige Forhold for Dieblirket er mellem Rigsraad og Rigsdag med Hensyn til den bevilgende Myndighed, og det er urigtigt her at indblande Spørgsmaalet om, hvad der skal komme frem ved den følgende Forfatningsforhandling. Hvorlænge denne Mellemtilstand vil vare, inden vi komme til en endelig Forfatningsafgjørelse, veed Ingen af os. Det er rigtigt, hvad der er sagt, at vi Alle stræbe hen til dette Maal, men ved Siden deraf maa det dog mindes, hvad en æret Taler, som henviste dertil idag, ikke har erindret om, at man, idet man stræber til det samme Maal, stræber dertil ad to meget forskjellige Veie, og naar man spænder to Heste for den ene Ende af en Vogn og to for den anden, ville Hestene vel arbejde fremad, men Vognen vil blive staaende, dersom Hestene ere lige stærke. Fordi man stræber hen til et Maal, er det ingeniunde givet, at man kommer dertil, og derfor er det ikke uvigtigt, men tværtimod meget vigtigt, at man veed, hvorledes den bestaaende Tilstand lovligt er, og det forekommer mig, at denne Sag dreier sig om, hvad der er det lovlige Forhold mellem Rigsraad og Rigsdag med Hensyn til den finansielle Myndighed. Naar man vil afgjøre dette, mener jeg, at man for Rigsdagens Vedkommende maa søge hen til Rundgjørelsen af 2den October 1855 angaaende Grundlovsindskrænkningen, og for Rigsraadets Vedkommende til Grundloven af 18de November 1863. Jeg troer ikke, at Rigsraadet med nogenformhelst Net kan paaberaabe sig Grundlovsindskrænkningen af 2den

October 1855. Naar man nu spørger, hvorledes Rigsdagens Stilling er med Hensyn til Pengebevilling, saa er den noksom omtalte § 4 for mig aldeles klar og afgjørende. Saa længe der gives Udgifter, som ere fælles for det hele Monarchi, skal Kongeriget Danmark svare sin Andeel til disse Fællesudgifter. Der staaer, at til Kongerigets særlige Udgifter hører den paa Kongeriget faldende Andeel af det Beløb, hvormed de for det hele Monarchi fælles Udgifter maatte overstige de for Monarchiet fælles Indtægter. Spørgsmaalet er altsaa først, om vi længere have nogenformhelst Fællesudgift for det hele Monarchi, thi da skal dette Punkt respecteres, og da skal Kongerigets Andeel, forsaavidt de fælles Indtægter ikke slaae til, uvægerligt heds. Jeg maa imidlertid svare: Nei, vi have ikke længere nogen Udgift, der er fælles for det hele Monarchi, og dermed bortfalder den hele Bestemmelse, idet alle Udgifter uden videre blive til særlige Udgifter. Jeg troer ikke, det er muligt for den „jævne Menneskeforstand“, som blev nævnt af en æret tidligere Taler, at faae en anden Fortolkning ud. Der er mange andre Fortolkninger, som ikke støtte sig til den jævne Menneskeforstand, men paa dem vil jeg ikke indlade mig. Et Folks hele Forhold til sin Grundlov maa være saaledes, at den jævne Menneskeforstand kan fatte det; det skal ikke beroe paa kunstige, doctrinaire Fortolkninger og Dørløsninger, men enhver Mand maa, hvad enten han er Lærd eller Læg, naar han har en saadan Opfattelsesevne, at han iøvrigt kan forstaae, hvad der kan lomme paa Tale ved ethvert borgerligt Anliggende, kunne erkjende, om den Gjennemførelse af Lovbestemmelser, som steer, virkelig er i Overensstemmelse med disse Lovbestemmelser. Jeg siger, at naar man holder sig hertil, vil ingen anden Fortolkning kunne opstilles end den, at der ikke længere for vort Vedkommende kan være Tale om at give en Andeel af de Udgifter, der ere fælles for hele Monarchiet. Naar man dernæst spørger, om Rigsraadets Competence overfor disse Spørgsmaal, maa man søge Reglerne derfor i Grundloven af 18de November 1863. Den kalder sig: „Grundlov for Kongeriget Danmarks og Hertugdømmet Slesvigs Fællesanliggender“; den